

Downloaded via the EU tax law app / web

Förenade målen C-393/04 och C-41/05

Air Liquide Industries Belgium SA

mot

Ville de Seraing

och

Province de Liège

(begäran om förhandsavgörande från Cour d'appel de Liège

och Tribunal de première instance de Liège)

”Statligt stöd – Begrepp – Befrielse från kommunala och regionala skatter – Effekten av artikel 88.3 EG – Avgift med motsvarande verkan – Interna skatter”

Förslag till avgörande av generaladvokat A. Tizzano föredraget den 30 mars 2006

Domstolens dom (andra avdelningen) av den 15 juni 2006

Sammanfattning av domen

1. *Begäran om förhandsavgörande – Domstolens behörighet – Gränser*

(Artikel 234 EG)

2. *Statligt stöd – Begrepp*

(Artikel 87.1 EG)

3. *Statligt stöd – Stödprojekt – Förbud mot att genomföra åtgärder innan kommissionen har antagit ett slutgiltigt beslut – Direkt effekt*

(Artiklarna 87 EG och 88.3 EG)

4. *Fri rörlighet för varor – Tull – Avgift med motsvarande verkan – Fördragsbestämmelser*

5. *Fri rörlighet för varor – Tull – Avgift med motsvarande verkan – Begrepp*

(Artikel 25 EG)

6. *Bestämmelser om skatter och avgifter – Interna skatter och avgifter – Förbud mot diskriminering mellan importerade varor och liknande inhemska varor*

(Artikel 90 EG)

1. Inom ramen för det genom artikel 234 EG inrättade samarbetet mellan de nationella domstolarna och EG-domstolen, ankommer det på EG-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, så att den kan avgöra det mål som är anhängigt vid den.

Det ankommer på de nationella domstolarna vid vilka ett mål är anhängigt att avgöra såväl huruvida ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken, som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Domstolen kan emellertid vägra att avgöra en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt, i synnerhet när det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen.

(se punkterna 23 och 24)

2. Avsikten med artikel 87 EG är att förhindra att handeln mellan medlemsstaterna påverkas av förmåner som beviljats av offentliga myndigheter, som på olika sätt snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion.

De villkor som gäller enligt artikel 87.1 EG för att en nationell åtgärd skall anses utgöra ett statligt stöd är för det första att åtgärden finansieras av medlemsstaten eller med hjälp av statliga medel, för det andra att något företag gynnas, för det tredje att den är selektiv och för det fjärde att den påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen.

Vad gäller de två första villkoren är begreppet stöd mer allmänt än begreppet subvention, eftersom det inte enbart omfattar sådana konkreta förmåner som subventioner utan även statliga ingripanden som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget och som därigenom, utan att det är fråga om subventioner i strikt bemärkelse, är av samma beskaffenhet och har identiska effekter. Av detta följer att en åtgärd genom vilken de offentliga myndigheterna medger vissa företag skattebefrielse och som, trots att den inte innebär en överföring av statliga medel, försätter stödmottagarna i en finansiell situation som är mer fördelaktig än den situation som övriga skattskyldiga befinner sig i utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG.

Vad gäller det tredje villkoret, vilket avser de ifrågavarande åtgärdernas selektiva beskaffenhet, kan skatteförmåner som inte gäller för samtliga näringsidkare, utan beviljas de företag som utövar vissa typer av verksamhet inte betraktas som generella skatte- eller näringspolitiska åtgärder.

Vad gäller det fjärde villkoret, enligt vilket krävs att den aktuella åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen, är det inte nödvändigt att det kan fastställas att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen, utan det räcker att stödet kan ha en sådan inverkan. Om ett stöd som beviljas av en medlemsstat förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen, skall denna handel anses påverkad av detta stöd. Det är dock inte nödvändigt att det gynnade företaget självt deltar i handeln mellan medlemsstaterna. Slutligen skall nämnas att det inte finns något tröskelvärde eller någon procentsats under vilken man kan anse att handeln mellan medlemsstaterna inte påverkas.

Om dessa fyra villkor är uppfyllda kan en skattebefrielse från en kommunal eller regional skatt på drivkraft som endast gäller för motorer som används i naturgasstationer, och inte för motorer som används för annan industrigas, anses utgöra ett statligt stöd, i den mening som avses i artikel 87 EG.

(se punkterna 27–36, 38 och punkt 1 i domslutet)

3. Medlemsstaterna får i enlighet med artikel 88.3 tredje meningen EG inte genomföra en stödåtgärd innan den har förklarats förenlig med den gemensamma marknaden.

Förbudet mot att genomföra ett statligt stöd i artikel 88.3 tredje meningen EG har direkt effekt. Det är endast med stöd av denna omständighet som en nationell domstol kan ingripa i systemet för kontroll av statligt stöd. Det ankommer på de nationella domstolarna att säkerställa de enskildas rättigheter om de nationella myndigheterna har överträtt förbudet mot genomförande av stöd.

Vad gäller åtgärder som kan eller skall vidtas för att upprätthålla detta domstolsskydd, skall den nationella domstolen säkerställa att överträdelsen, vilken åberopats av de enskilda, får de rättsverkningar som följer i enlighet med de nationella processrättsliga bestämmelserna, både vad gäller giltigheten av de rättsakter som utfärdats för genomförandet av stödåtgärderna och återkrävande av det finansiella stöd som beviljats i strid med artikel 88.3 EG.

Den som är skyldig att utge en skatt kan emellertid inte undandra sig betalningsskyldighet eller få skatten återbetald genom att göra gällande att en befrielse som är riktad till andra personer utgör ett statligt stöd. Även om den skattebefrielse som är i fråga utgör en stödåtgärd i den mening som avses i artikel 87 EG, påverkar nämligen inte stödets eventuella rättsstridighet huruvida skatten är laglig. I artikel 88.3 sista meningen EG föreskrivs nämligen en skyldighet att säkerställa att stödet inte beviljas förrän kommissionen har förklarat att det är förenligt med den gemensamma marknaden. De nationella domstolarnas befogenheter är därför väsentligen av förebyggande art och sträcker sig inte utöver de befogenheter som kommissionen har då den efter en grundlig prövning fattar ett beslut om ett statligt stöds lagenlighet. Effekterna av ett stöd som har beviljats i strid med artikel 88.3 EG skulle inte förtas av att kretsen av potentiella mottagare utvidgades till att omfatta även andra företag. Tvärtom skulle detta medföra att effekterna av stödet ökade. Det föreligger vidare inget tvingande samband mellan en skatt och den befrielse från skatten som en kategori företag åtnjuter. Tillämpningen och omfattningen av skattebefrielsen är nämligen inte beroende av skatteintäkten.

(se punkterna 40–46, 48 och punkt 2 i domslutet)

4. Fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan och de om diskriminerande interna skatter kan inte tillämpas kumulativt, varför en och samma avgift enligt fördragets system inte kan tillhöra två kategorier samtidigt.

(se punkt 50)

5. En avgift med motsvarande verkan, i den mening som avses i artikel 25 EG, utgörs av varje avgift, hur liten denna än är, och oavsett benämning eller utformning, som åläggs ensidigt och som tas ut på varor på grund av att dessa passerar en gräns, om den inte är en tull i egentlig mening.

En skatt på drivkraft som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledningar utgör inte en avgift med motsvarande verkan, i den mening som avses i artikel 25 EG, i den mån det är den omständigheten att dessa motorer används och konsumerar energi som avgör skattskyldighetens inträde, oavsett vilket bränsle eller vilken energikälla som driver dem, och inte en gränspassage. Skatten har således inte något samband med import eller export av varor.

(se punkterna 51, 53 och 54 samt punkt 3 i domslutet)

6. Artikel 90 EG utgör ett komplement i fördragets system till bestämmelserna om avskaffandet

av tullar och avgifter med motsvarande verkan. Bestämmelsen har till syfte att säkerställa den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna på normala konkurrensvillkor, genom att varje form av skydd som kan följa av att diskriminerande interna skatter tillämpas på varor från andra medlemsstater avskaffas.

De pålagor som ingår i ett allmänt system för interna skatter som enligt samma objektiva villkor systematiskt tas ut på varor oberoende av deras ursprung eller destination skall anses omfattas av artikel 90 EG.

En skatt på drivkraft, som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledning, utgör inte en diskriminerande intern skatt, i den mening som avses i artikel 90 EG, i den mån den inte tas ut specifikt på exporterade eller importerade varor på ett sätt som skulle särskilja dessa från övriga varor, eftersom skatten är kopplad till de näringsverksamheter som drivs av industri-, handels-, finans-, och jordbruksföretag och inte till produkterna som sådana och för övrigt den skattebefrielse som beviljas avser motorer som används för transport av naturgas, vilket inte räcker för att slå fast att skatten är diskriminerande, eftersom naturgasen inte är en vara som är likvärdig med industrigas eller som konkurrerar med industrigas.

(se punkterna 55–59 och punkt 4 i domslutet)

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 15 juni 2006 (*)

”Statligt stöd – Begrepp – Befrielse från kommunala och regionala skatter – Effekten av artikel 88.3 EG – Avgift med motsvarande verkan – Interna skatter”

I de förenade målen C-393/04 och C-41/05,

angående begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, från Cour d’appel de Liège (C-393/04) och Tribunal de première instance de Liège (C-41/05) (Belgien), av den 15 september 2004 respektive den 24 januari 2005, som inkom till domstolen den 17 september 2004 respektive den 3 februari 2005, i målen

Air Liquide Industries Belgium SA

mot

Ville de Seraing (kommunen Seraing) (C-393/04),

Province de Liège (regionen Liège) (C-41/05)

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (referent), P. K?ris och G. Arestis,

generaladvokat: A. Tizzano,

justitiesekreterare: handläggaren K. Sztranc,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 13 oktober 2005,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Air Liquide Industries Belgium SA, genom P. De Bandt, H. Deckers och G. Lienart, avocats,
- kommunen Seraing, genom J.-L. Gilissen, R. Ghods och M.-P. Donea, avocats,
- regionen Liège, genom C. Collard, avocat,
- Belgiens regering, genom M. Wimmer, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom J.-P. Keppenne och B. Stromsky, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 30 mars 2006 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av begreppen statligt stöd och de rättsverkningar som kan följa på nationell nivå av förekomsten av ett sådant stöd. De avser även tolkningen av begreppen avgift med motsvarande verkan och interna skatter.
- 2 Begäran har framställts i målen mellan Air Liquide Industries Belgium SA (nedan kallat Air Liquide), å ena sidan, och kommunen Seraing respektive regionen Liège, å andra sidan.
- 3 Air Liquide är en internationell koncern som är specialiserad på produktion och transport av industrigas och medicinsk gas och som även tillhandahåller dithörande tjänster. Air Liquide levererar syrgas, kvävgas, vätgas och flera andra gaser för vitt skilda verksamhetsområden, såsom stålindustrin, raffineringsindustrin, kemiindustrin, metallindustrin, glasindustrin, elektronikindustrin, pappersindustrin, livsmedelsindustrin, sjukvården samt flyg- och rymdindustrin.
- 4 Air Liquide ombesörjer inom ramen för sina verksamheter bland annat transporten av industrigas från olika produktionsanläggningar i Belgien, Frankrike och Nederländerna till sina kunder i dessa tre stater. Transporten genomförs genom ett högtrycksledningsnät, varigenom det bland annat är möjligt att leverera gas till de stora förbrukarna inom stålindustrin och kemiindustrin.
- 5 Air Liquide producerar den industrigas som bolaget levererar via sitt gasledningsnät i en enhet i kommunen Seraing, i regionen Liège. I denna enhet finns en kompressorstation för industrigas.

Tillämpliga nationella bestämmelser

- 6 Den 13 december 1999 antog kommunstyrelsen i Seraing en förordning om införande av skatt på drivkraft. Enligt denna förordning skall de industri-, handels-, finans- och jordbruksföretag som är etablerade i kommunen erlägga en årlig skatt på motorer som används för att driva en anläggning eller kringverksamhet, oavsett bränsle eller energikälla. Skattebeloppet skall stå i proportion till motorstyrkan.
- 7 I artikel 3 i denna förordning föreskrivs befrielse från denna skatt under vissa

omständigheter. I artikel 3 nionde stycket föreskrivs att motorer som används i kompressorstationer för naturgas, för att driva de kompressorer som skapar trycket i gasledningarna, skall befrias från skatt på drivkraft.

8 Den 30 oktober 1998 och den 29 oktober 1999 antog regionstyrelsen i Liège en förordning om införande av skatt på drivkraft. I förordningen föreskrivs att en årlig skatt på motorer skall erläggas till regionen Liège, oavsett bränsle. Skatten skall läggas på industri-, handels-, finans- och jordbruksföretag samt på varje form av yrkesverksamhet. Beloppet skall stå i proportion till motorstyrkan.

9 I artikel 5 i denna förordning föreskrivs en befrielse från denna skatt i ett antal fall, och i artikel 5.12 i förordningen föreskrivs att motorer som används i kompressorstationer för naturgas för att driva de kompressorer som skapar trycket i försörjningsledningarna är befriade från skatt på drivkraft.

Twisterna vid de nationella domstolarna och tolkningsfrågorna

Mål C-393/04

10 Den 28 juni 2000 mottog Air Liquide ett registerutdrag från Seraings kommun med en begäran om betalning av ett belopp på 41 275 757 BEF (motsvarande 1 023 199,20 euro) för skatt på drivkraft för verksamheten under år 1999.

11 Den 22 september 2000 inlämnade Air Liquide en begäran om omprövning och om att befrias från denna skatt till kommunstyrelsen.

12 Begäran avslogs, varpå Air Liquide väckte talan vid Tribunal de première instance de Liège om att avslagsbeslutet skulle upphävas. Bolaget gjorde gällande att skatten på drivkraft är diskriminerande på grund av den skattebefrielse som transportbolag för naturgas åtnjuter. Air Liquide hävdade att denna skattebefrielse är godtycklig.

13 Tribunal de première instance de Liège ogillade talan genom dom av den 28 november 2002.

14 Air Liquide överklagade domen till Cour d'appel de Liège, som beslutade att vilandeförklara målet och hänskjuta följande fråga till domstolen:

”Skall en skattebefrielse från en kommunal skatt på drivkraft som endast avser motorer som används på naturgasstationer, och inte motorer som används för andra industrigas, betraktas som ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 i den konsoliderade versionen av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen?”

Mål C-41/05

15 Den 20 april 2000 och den 9 maj 2001 sände regionen Liège ett registerutdrag till Air Liquide med begäran om betalning av ett belopp på 4 744 980 BEF (117 624,98 euro) för beskattningsåret 1999 och ett belopp på 2 403 360 BEF (59 577,74 euro) för beskattningsåret 2000, såsom skatt på drivkraft.

16 Den 26 juni 2000 och den 23 juli 2001 inlämnade Air Liquide en begäran om omprövning till regionen Liège och om att befrias från denna skatt.

17 Då Air Liquidess begäran avslogs väckte bolaget talan vid Tribunal de première instance de Liège om befrielse från skattskyldighet för dessa skattebelopp och om återbetalning av de belopp som redan betalats för beskattningsåret 1999, uppgående till 30 788 100 BEF (763 217,06 euro).

Inom ramen för denna talan gjorde Air Liquide gällande att skatten på drivkraft är diskriminerande på grund av den skattebefrielse som transportbolag för naturgas åtnjuter samt att skatten strider mot EG-fördraget.

18 Tribunal de première instance de Liège beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- 1) Skall befrielsen från en regional skatt på drivkraft som endast avser motorer som används på naturgasstationer, men inte motorer som används för andra industrigas, betraktas som ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 i den konsoliderade versionen av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen?
- 2) Skall, för det fall att föregående fråga besvaras jakande, den nationella domstolen, vid vilken talan har väckts av en skattskyldig som inte är befriad från den regionala skatten på drivkraft, ålägga den offentliga myndighet som har uppburit denna skatt att återbetala den till den skattskyldige, om den fastställer att det, rättsligt eller faktiskt, inte är möjligt för den offentliga myndigheten att kräva in den av en skattskyldig som är befriad från skatt på drivkraft?
- 3) Skall en skatt på drivkraft som läggs på de motorer som används för transporter av industrigas i högtrycksledningar med hjälp av kompressorstationer anses vara en avgift med motsvarande verkan som är förbjuden enligt artikel 25 och följande artiklar i den konsoliderade versionen av fördraget, eftersom det de facto tycks vara så, att den drivs in av en region eller en kommun för transport av industrigas utanför deras territoriella gränser, medan transport av naturgas under samma förhållanden är befriad från sådan skatt?
- 4) Skall en skatt på drivkraft, som läggs på de motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledningar med hjälp av kompressorstationer, anses vara en sådan intern skatt som är förbjuden enligt artikel 90 och följande artiklar i fördraget, då transport av naturgas tycks vara befriad från skatt?
- 5) Kan, för det fall att föregående frågor besvaras jakande, den skattskyldige som har betalat skatt på drivkraft, ansöka om återbetalning av denna skatt efter den 16 juli 1992, då domen i målet Legros m.fl. avkunnades?

19 Genom beslut fattat av ordföranden för andra avdelningen den 21 juli 2005 förenades målen C-393/04 och C-41/05 med avseende på det muntliga förfarandet och domen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Frågan i mål C-393/04 och den första frågan i mål C-41/05

Huruvida frågorna kan tas upp till sakprövning

20 Den belgiska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission har gjort gällande att dessa två frågor inte kan prövas, eftersom svaren, även om de skulle vara jakande, inte har någon inverkan på avgörandet i målen vid de nationella domstolarna, vilka avser återbetalning av de omtvistade skatterna.

21 Den belgiska regeringen och kommissionen har erinrat om att såsom framgår av domstolens fasta rättspraxis, har den nationella domstolen, vid vilken en näringsidkare väckt talan om återbetalning av en erlagd skatt, i princip inte behörighet att på grund av en överträdelse av artikel 88.3 sista meningen EG skydda de rättigheter som en enskild gör gällande. En sådan återbetalning skulle nämligen endast innebära ett ytterligare illegalt stöd, utöver det första. Precis som alla andra nationella myndigheter är en nationell domstol skyldig att följa gemenskapsrätten,

och kan följaktligen inte fatta ett beslut om att bevilja ett illegalt stöd.

22 Den belgiska regeringen och kommissionen har hävdats att även om de omtvistade skattebefrielseerna skall betraktas som statligt stöd, har sökanden i målet vid den nationella domstolen inte rätt att vägra att betala de ifrågakvarande skatterna. Endast om skatterna utgjorde ett medel för finansieringen av en stödåtgärd och om behållningen av dem hade någon inverkan på stödbeloppet, skulle det kunna förhålla sig annorlunda. I det förevarande fallet uppfyller emellertid vare sig tillämpningen eller omfattningen av bestämmelserna om skattebefrielseerna dessa villkor.

23 Inom ramen för det genom artikel 234 EG inrättade samarbetet mellan de nationella domstolarna och EG-domstolen, ankommer det, enligt fast rättspraxis, på EG-domstolen att ge den nationella domstolen ett användbart svar, så att den kan avgöra det mål som är anhängigt vid den (se dom av den 17 juli 1997 i mål C-334/95, Krüger, REG 1997, s. I-4517, punkt 22, och av den 28 november 2000 i mål C-88/99, Roquette Frères, REG 2000, s. I-10465, punkt 18).

24 Likaså ankommer det enligt fast rättspraxis på de nationella domstolarna vid vilka ett mål är anhängigt att avgöra såväl huruvida ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken, som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Domstolen kan emellertid vägra att avgöra en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt, i synnerhet när det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen (se till exempel dom av den 15 juni 1999 i mål C-421/97, Tarantik, REG 1999, s. I-3633, punkt 33, av den 9 mars 2000 i mål C-437/97, EKW och Wein & Co., REG 2000, s. I-1157, punkt 52, och av den 22 januari 2002 i mål C-390/99, Canal Satélite Digital, REG 2002, s. I-607, punkt 19).

25 Vad gäller föremålet för tvisterna i de nationella domstolarna framgår det av handlingarna i målen och förhandlingarna vid domstolen, särskilt de förtydliganden som sökanden i målen vid de nationella domstolarna har gjort, att även om Air Liquides talan avser återbetalningen av de omtvistade skatterna, avser de likväl även en prövning av giltigheten i de rättsakter genom vilka skatterna infördes.

26 Under dessa omständigheter skall domstolen besvara den nationella domstolens frågor.

Svaren på de ovannämnda frågorna

27 Avsikten med artikel 87 EG är att förhindra att handeln mellan medlemsstaterna påverkas av förmåner som beviljats av offentliga myndigheter, som på olika sätt snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion (dom av den 2 juli 1974 i mål 173/73, Italien mot kommissionen, REG 1974, s. 709, punkt 26; svensk specialutgåva, volym 2, s. 321).

28 Domstolen skall därför undersöka om de skattebefrielser som är i fråga i målet vid den nationella domstolen uppfyller de villkor som gäller enligt artikel 87.1 EG, för att en nationell åtgärd skall anses utgöra ett statligt stöd, nämligen att åtgärden finansieras av medlemsstaten eller med hjälp av statliga medel, att något företag gynnas, att den är selektiv samt att den påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen.

29 Vad gäller de två första villkoren framgår det av fast rättspraxis att begreppet stöd är mer allmänt än begreppet subvention, eftersom det inte enbart omfattar sådana konkreta förmåner som subventioner utan även statliga ingripanden som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar ett företags budget och som därigenom, utan att det är fråga om subventioner i strikt bemärkelse, är av samma beskaffenhet och har identiska effekter (se, bland annat, dom av

den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, REG 2001, s. I-8365, punkt 38, av den 15 juli 2004 i mål C-501/00, Spanien mot kommissionen, REG 2004, s. I-6717, punkt 90, och av den 15 december 2005 i mål C-66/02, Italien mot kommissionen, REG 2005, s. I-0000, punkt 77).

30 Av detta följer att en åtgärd genom vilken de offentliga myndigheterna medger vissa företag skattebefrielse och som, trots att den inte innebär en överföring av statliga medel, försätter stödmottagarna i en finansiell situation som är mer fördelaktig än den situation som övriga skattskyldiga befinner sig i utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG (se dom av den 15 mars 1994 i mål C-387/92, Banco Exterior de España, REG 1994, s. I-877, punkt 14, och av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze m.fl., REG 2006, s. I-0000, punkt 132).

31 Vad gäller det tredje villkoret, vilket avser de i målet vid den nationella domstolen ifrågavarande åtgärdernas selektiva beskaffenhet, framgår det att de aktuella skatteförmånerna inte gäller för samtliga näringsidkare, utan beviljas de företag som utövar vissa typer av verksamhet, nämligen där motorer används i kompressorstationer för naturgas, för att driva de kompressorer som skapar trycket i gasledningarna.

32 Eftersom åtgärderna inte gäller för samtliga näringsidkare, kan de inte betraktas som generella skatte- eller näringspolitiska åtgärder (se domarna av den 15 december 2005 i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 99, och i mål C-148/04, Unicredito Italiano, REG 2005, s. I-0000, punkt 49).

33 Vad gäller det fjärde villkoret för att fastställa om statligt stöd föreligger, krävs enligt artikel 87.1 EG att den aktuella åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen.

34 För att en nationell åtgärd skall anses utgöra ett statligt stöd är det enligt rättspraxis inte nödvändigt att det kan fastställas att stödet faktiskt påverkar handeln mellan medlemsstaterna och snedvrider konkurrensen, utan det räcker att stödet kan ha en sådan inverkan (dom av den 29 april 2004 i mål C-372/97, Italien mot kommissionen, REG 2004, s. I-3679, punkt 44, och domarna av den 15 december 2005 i de ovannämnda målen Italien mot kommissionen, punkt 111, och Unicredito Italiano, punkt 54).

35 Om ett stöd som beviljas av en medlemsstat förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen, skall denna handel anses påverkad av detta stöd. Det är dock inte nödvändigt att det gynnade företaget självt deltar i handeln mellan medlemsstaterna (se, bland annat, domarna av den 15 december 2005 i de ovannämnda målen Italien mot kommissionen, punkterna 115 och 117, och Unicredito Italiano, punkterna 56 och 58 och där angiven rättspraxis).

36 Slutligen skall nämnas att det inte finns något tröskelvärde eller någon procentsats under vilken man kan anse att handeln mellan medlemsstaterna inte påverkas (se dom av den 14 september 1994, i de förenade målen C-278/92–C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 42).

37 Det ankommer på de hänskjutande domstolarna att i de aktuella målen, mot bakgrund av ovanstående tolkningsdata, avgöra huruvida det föreligger statligt stöd.

38 Den fråga som ställts i mål C-393/04 och den första frågan i mål C-41/05 skall alltså besvaras så, att en skattebefrielse från en kommunal eller regional skatt på drivkraft som endast gäller för motorer som används i naturgasstationer, och inte för motorer som används för annan

industrigas, kan anses utgöra ett statligt stöd, i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Det ankommer på de hänskjutande domstolarna att bedöma om de villkor som uppställts för att statligt stöd skall anses föreligga är uppfyllda.

Den andra frågan i mål C-41/05

39 Den hänskjutande domstolen har ställt denna fråga för att få klarhet i vilka rättsverkningar som följer om den ifrågavarande skattebefrielsen betraktas som statligt stöd och vilka rättigheter som tillkommer den skattskyldige som har erlagt en skatt från vilken andra företag är befriade, om denna skattebefrielse kan anses utgöra ett statligt stöd.

40 För att svara på denna fråga erinrar domstolen om att medlemsstaterna i enlighet med artikel 88.3 tredje meningen EG inte får genomföra en stödåtgärd innan den har förklarats förenlig med den gemensamma marknaden.

41 Enligt fast rättspraxis har förbudet mot att genomföra ett statligt stöd i artikel 88.3 tredje meningen EG direkt effekt. Domstolen har likaså fastställt att det endast är med stöd av denna omständighet som en nationell domstol kan ingripa i systemet för kontroll av statligt stöd. Domstolen har fastställt att det ankommer på de nationella domstolarna att säkerställa de enskildas rättigheter om de nationella myndigheterna har överträtt förbudet mot genomförande av stöd (se dom av den 21 oktober 2003 i de förenade målen C-261/01 och C-262/01, van Calster m.fl., REG 2003, s. I-12249, punkt 53).

42 Vad gäller åtgärder som kan eller skall vidtas för att upprätthålla detta domstolsskydd har domstolen klargjort att den nationella domstolen skall säkerställa att överträdelsen, vilken åberopats av de enskilda, får de rättsverkningar som följer i enlighet med de nationella processrättsliga bestämmelserna, både vad gäller giltigheten av de rättsakter som utfärdats för genomförandet av stödåtgärderna och återkrävande av det finansiella stöd som beviljats i strid med artikel 88.3 EG (se dom av den 21 november 1991, i mål C-354/90, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires och Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, REG 1991, s. I-5505, punkt 12, svensk specialutgåva, volym 11, s. I-463, och av den 13 januari 2005 i mål C-174/02, Streekgewest, REG 2005, s. I-85, punkt 17).

43 Domstolen har likaså fastställt att den som är skyldig att utge en skatt inte kan undandra sig betalningsskyldighet genom att göra gällande att en befrielse som är riktad till andra personer utgör ett statligt stöd (se dom av den 20 september 2001 i mål C-390/98, Banks, REG 2001, s. I-6117, punkt 80). Av detta följer att även om den skattebefrielse som är i fråga i målet vid den nationella domstolen utgör en stödåtgärd i den mening som avses i artikel 87 EG, påverkar inte stödets eventuella rättsstridighet huruvida skatten är laglig.

44 I artikel 88.3 sista meningen EG föreskrivs nämligen en skyldighet att säkerställa att stödet inte beviljas förrän kommissionen har förklarat att det är förenligt med den gemensamma marknaden. De nationella domstolarnas befogenheter är därför väsentligen av förebyggande art och sträcker sig inte utöver de befogenheter som kommissionen har då den efter en grundlig prövning fattar ett beslut om ett statligt stöds lagenlighet.

45 Det skall slutligen påpekas att effekterna av ett stöd som har beviljats i strid med artikel 88.3 EG inte skulle förtas av att kretsen av potentiella mottagare utvidgades till att omfatta även andra företag. Tvärtom skulle detta medföra att effekterna av stödet ökade.

46 Om skatten och den föreskrivna skattebefrielsen utgjorde en integrerad del av en stödåtgärd vore situationen en annan. För att en skatt skall anses utgöra en integrerad del av en stödåtgärd, krävs att det föreligger ett tvingande samband mellan ändamålet med skatten och stödet enligt

relevanta nationella bestämmelser, i den meningen att skatteintäkten används för att finansiera stödet och direkt inverkar på stödets storlek, och följaktligen även på bedömningen av om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden (se domen i det ovannämnda målet *Streekgewest*, punkt 26, och dom av den 27 oktober 2005 i de förenade målen C-266/04–C-270/04, C-276/04 och C-321/04 – C-325/04, *Casino France m.fl.*, REG 2005, s. I-9481, punkt 40). Det föreligger emellertid inget tvingande samband mellan en skatt och den befrielse från skatten som en kategori företag åtnjuter. Tillämpningen och omfattningen av skattebefrielsen är nämligen inte beroende av skatteintäkten (se domarna i de ovannämnda målen *Streekgewest*, punkt 28, och *Casino France m.fl.*, punkt 41).

47 Något tvingande samband mellan skatten på drivkraft och de föreskrivna skattebefrielserna har inte fastställts i målet vid den nationella domstolen.

48 Den andra frågan i mål C-41/05 skall följaktligen besvaras så, att den omständigheten att en sådan skattebefrielse som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen eventuellt är rättsstridig enligt gemenskapsrätten om statligt stöd inte påverkar frågan huruvida skatten i sig är laglig, vilket innebär att de företag som är skyldiga att erlägga denna skatt inte kan undandra sig betalningsskyldighet eller få skatten återbetald genom att vid de nationella domstolarna göra gällande att den beviljade skattebefrielsen är rättsstridig.

Den tredje och den fjärde frågan i mål C-41/05

Inledande anmärkningar

49 Genom den tredje och den fjärde frågan söker den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida skatten på drivkraft kan utgöra en avgift vars verkan motsvarar tull på import och export, i den mening som avses i artikel 25 EG eller en diskriminerande intern skatt som är förbjuden enligt artikel 90 EG.

50 Det bör inledningsvis erinras om att fördragets bestämmelser om avgifter med motsvarande verkan och de om diskriminerande interna skatter inte kan tillämpas kumulativt, varför en och samma avgift enligt fördragets system inte kan tillhöra två kategorier samtidigt (dom av den 2 augusti 1993 i mål C-266/91, *Celbi*, REG 1993, s. I-4337, punkt 9).

Den tredje frågan

51 Enligt fast rättspraxis utgörs en avgift med motsvarande verkan, i den mening som avses i artikel 25 EG, av varje avgift, hur liten denna än är, och oavsett benämning eller utformning, som åläggs ensidigt och som tas ut på varor på grund av att dessa passerar en gräns, om den inte är en tull i egentlig mening (se dom av den 17 september 1997 i mål C-347/95, *UCAL*, REG 1997, s. I-4911, punkt 18, av den 9 september 2004 i mål C-72/03, *Carbonati Apuani*, REG 2004, s. I-8027, punkt 20, och av den 8 november 2005 i mål C-293/02, *Jersey Produce Marketing Organisation*, REG 2005, s. I-9453, punkt 55).

52 Med beaktande härav konstaterar domstolen vad beträffar det som är specifikt med den skatt som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, att det av förhandlingarna framgår att skatten tas ut av dem som använder motorer i kompressorstationer för att kunna transportera industrigas i högtrycksledning. Dessutom framgår att denna skatt avser ett stort antal industriella verksamheter där sådana motorer används.

53 Följaktligen är det den omständigheten att dessa motorer används och konsumerar energi som avgör skattskyldighetens inträde, oavsett vilket bränsle eller vilken energikälla som driver dem. Eftersom skatten inte uppbärs på grund av gränspassage, har den inte något samband med

import eller export av varor.

54 Den tredje frågan i mål C-41/05 skall alltså besvaras så, att en skatt på drivkraft som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledning inte utgör en avgift med motsvarande verkan, i den mening som avses i artikel 25 EG.

Den fjärde frågan

55 Såsom domstolen tidigare har betonat utgör artikel 90 EG ett komplement i fördragets system till bestämmelserna om avskaffandet av tullar och avgifter med motsvarande verkan. Bestämmelsen har till syfte att säkerställa den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna på normala konkurrensvillkor, genom att varje form av skydd som kan följa av att diskriminerande interna skatter tillämpas på varor från andra medlemsstater avskaffas (domarna av den 27 februari 1980 i mål 168/78, kommissionen mot Frankrike, REG 1980, s. 347, punkt 4, svensk specialutgåva, volym 5, s. 1, mål 169/78, kommissionen mot Italien, REG 1980, s. 385, punkt 4, och mål 171/78, kommissionen mot Danmark, REG 1980, s. 447, punkt 4).

56 Dessutom skall de pålagor som ingår i ett allmänt system för interna skatter som enligt samma objektiva villkor systematiskt tas ut på varor oberoende av deras ursprung eller destination anses omfattas av artikel 90 EG (se, bland annat, dom av den 3 februari 1981 i mål 90/79, kommissionen mot Frankrike, REG 1981, s. 283, punkt 14, av den 16 juli 1992 i mål C-163/90, Legros, REG 1992, s. I-4625, punkt 11, svensk specialutgåva, volym 13, s. I-53, och av den 16 december 1992 i mål C-17/91, Lornoy m.fl., REG 1992, s. I-6523, punkt 19).

57 Vad gäller den skatt på drivkraft som är i fråga i målet vid den nationella domstolen tas den inte ut specifikt på exporterade eller importerade varor på ett sätt som skulle särskilja dessa från övriga varor, eftersom skatten är kopplad till de näringsverksamheter som drivs av industri-, handels-, finans-, och jordbruksföretag och inte till produkterna som sådana.

58 Den omständigheten att den skattebefrielse som beviljas avser motorer som används för transport av naturgas räcker för övrigt inte för att slå fast att skatten är diskriminerande, eftersom naturgasen i enlighet med vad som framkommit i förhandlingarna vid domstolen inte tycks vara en vara som är likvärdig med industrigas eller som konkurrerar med industrigas.

59 Den fjärde frågan skall alltså besvaras så, att en skatt på drivkraft, som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledning, inte utgör en diskriminerande intern skatt, i den mening som avses i artikel 90 EG.

60 Med beaktande av de svar som har getts på den tredje och den fjärde frågan i mål C-41/05, saknas skäl att besvara den femte frågan i detta mål.

Rättegångskostnader

61 Eftersom förfarandena i förhållande till parterna i målen vid de nationella domstolarna utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på de nationella domstolarna att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) **En skattebefrielse från en kommunal eller regional skatt på drivkraft som endast gäller för motorer som används i naturgasstationer, och inte för motorer som används för annan industrigas, kan anses utgöra ett statligt stöd, i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Det ankommer på de hänskjutande domstolarna att bedöma om de villkor som uppställts för att statligt stöd skall anses föreligga är uppfyllda.**
- 2) **Den omständigheten att en sådan skattebefrielse som den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen eventuellt är rättsstridig enligt gemenskapsrätten om statligt stöd påverkar inte frågan huruvida skatten i sig är laglig, vilket innebär att de företag som är skyldiga att erlägga denna skatt inte kan undandra sig betalningsskyldighet eller få skatten återbetald genom att vid de nationella domstolarna göra gällande att den beviljade skattebefrielsen är rättsstridig.**
- 3) **En skatt på drivkraft som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledningar utgör inte en avgift med motsvarande verkan, i den mening som avses i artikel 25 EG.**
- 4) **En skatt på drivkraft, som tas ut på motorer som används för transport av industrigas i högtrycksledningar, utgör inte en diskriminerande intern skatt, i den mening som avses i artikel 90 EG.**

Underskrifter

* Rättegångsspråk: franska.